UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

University of Eastern Finland

JOENSUU
Yliopistokatu 2
P.O. Box 111, FI-80101
Joensuu, Finland

KUOPIO
Yliopistonranta 1
P.O. Box 1627, FI-70211
Kuopio, Finland

uef.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Asiantuntijalausunto valtion tutkimusrahoituksen laajentamisesta sosiaalityön tutkimukseen (HE 5/2020 vp)

Itä-Suomen yliopiston valtuuttamana asiantuntijana kiitän mahdollisuudesta antaa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain (1301/2014) muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa yliopistotasoisen tutkimuksen rahoittaminen vertaisarvioiduille tutkimushankkeille, joiden arvioidaan sopivan yhteen sosiaalityön tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden kanssa. Esitys toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa ilmaistua pyrkimystä turvata voimavarat sosiaalialan tutkimukseen ja kehittämiseen pitkäjänteisesti, rakentaa Suomeen sosiaalihuollon tutkimus- ja kehittämisrakenne ja luoda erillinen sosiaalityön tutkimusta ja sen osaamisen vahvistamista tukeva valtion rahoitus.

Kiinnitän lausunnossani huomiota etenkin seikkoihin, joita on tuotu esille esityksen taustamateriaaleissa.

1. Yliopistotasoisen sosiaalityön tutkimuksen valtionrahoituksen pitkäjänteinen turvaaminen on erittäin kannatettavaa. Se vahvistaa työkäytäntöjen ja palvelujen laadun tutkimusperustaista kehittämistä sosiaalihuollossa sekä tukee alan koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta ja osaamisjärjestelmän tarkoituksenmukaista rakentumista. Lujittamalla sosiaalihuollon tietopohjaa se palvelee sosiaali- ja terveydenhuollon integraation monitieteistä tutkimusta. Lisäksi on oletettavaa, että pitkällä aikavälillä se osaltaan auttaa ratkaisemaan ongelmia, jotka liittyvät sosiaalityöntekijöiden liian vähäiseen määrään ja suureen vaihtuvuuteen.
2. Ehdotukset sosiaalityön tutkimuksen valtionrahoituksesta päättämisestä ja hallinnollisia menettelytapoja koskevista järjestelyistä vaikuttavat perustelluilta ja tarkoituksenmukaisilta. On tärkeää, että ratkaisuissa turvataan tutkimuksen korkea tieteellinen laatu ja pitkäjänteisyys. Tässä valtakunnallisella sosiaalityön tutkimuksen arviointiryhmällä on keskeinen rooli. Siksi on oleellista, että arviointiryhmässä on riittävä tieteellinen asiantunte-

UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

University of Eastern Finland

JOENSUU
Yliopistokatu 2
P.O. Box 111, FI-80101
Joensuu, Finland

KUOPIO
Yliopistonranta 1
P.O. Box 1627, FI-70211
Kuopio, Finland

uef.fi

mus. Esitetty edustuksellinen kokoonpano ei välttämättä takaa tätä parhaalla mahdollisella tavalla.

3. Esityksen liitteenä olevassa luonnoksessa sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi yliopistotasoisen sosiaalityön tutkimuksen rahoituksesta rahoitettavan tutkimuksen painoalueet vuodelle 2020 samoin kuin arviointiryhmän tehtävät on kuvattu asianmukaisesti. Pitkäjänteisyyttä edistäisi, jos tutkimuksen painoalueet määriteltäisiin pidemmälle aikavälille. Luonnoksessa painoalueiden kuvauksen kohtaan 6) sopisi asiakkaiden osallisuuden ja toimijuuden yhteyteen lisättäväksi maininta asiakasturvallisuudesta. On perusteltua ajatella, että sosiaalihuollon tietopohjan ja tutkimusperustaisten työkäytäntöjen kehittämiseen tähtäävä uudistus turvaa olennaisesti palvelujen laatua ja siten edistää asiakasturvallisuutta.
4. On myönteistä, että uudistusta kiirehditään, vaikka joidenkin ratkaisujen osalta onkin epäröintiä siitä, miten järjestelmä tulisi yksityiskohdissaan järjestää pidemmällä aikavälillä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisten, organisatoristen ja hallinnollisten rakenteiden yhdentymisen ja erityisesti palvelujärjestelmän pitkäjänteisen kokonaiskehittämisen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että terveyden ja sosiaalityön tutkimuksen sääntely yhdistettäisiin samaan lakiin.

Kuopiossa 16. maaliskuuta 2020

Juha Hämäläinen
Professori